

Interkommunale selskaper (IKS)

Deres ref

Vår ref

Dato

23/428-23

7. september 2023

Orientering om nye regler for interkommunale selskaper - endringer i IKS-loven mv.

Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) ble endret i mai 2023, og det er fastsatt en ny forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for IKS-ene.

Lovendringene og den nye forskriften er tilgjengelige på Lovdata:

- [Lov om endringer i lov om interkommunale selskaper \(møteoffentlighet, økonomiforvaltning m.m.\)](#)
- [Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper \(budsjett- og regnskapsforskriften for IKS\)](#)

Kommunal- og distriktsdepartementet orienterer i dette brevet kort om de nye reglene som trådte i kraft fra 1. juli 2023 og reglene som vil gjelde fra 1. januar 2024.

Lovendringene er nærmere omtalt i [Prop. 61 L \(2022-2023\) Endringer i lov om interkommunale selskaper \(møteoffentlighet, økonomiforvaltning m.m.\)](#)

Møteoffentlighet for representantskapet

Fra 1. januar 2024 skal representantskapet i interkommunale selskaper følge de samme reglene om møteoffentlighet som kommunale organer, kommunale foretak og interkommunale samarbeid etter kommuneloven. Møteoffentlighetsreglene gjelder for møter i representantskapet i interkommunale selskaper som er omfattet av offentlighetsloven.

Møteoffentlighet innebærer krav om åpne møter, kunngjøring av møter og tilgjengeliggjøring av møteinnkallinger, saksdokumenter og protokoller. Reglene om møteoffentlighet inkluderer også regler om når møter kan eller skal lukkes, og når saklister, saksdokumenter og

protokoller kan eller skal holdes tilbake eller sladdes. Regler om åpne møter har som mål å å skape tillit til kommunal virksomhet og styrke lokaldemokratiet.

Interkommunale selskaper må i perioden fram mot 1. januar 2024 legge til rette for at representantskapsmøtene kan være åpne, at møtene kan kunngjøres og at saksdokumenter og protokoller kan bli gjort tilgjengelige for allmennheten.

Regler om taushetsplikt

Fra 1. januar 2024 vil forvaltningslovens regler om taushetsplikt gjelde for de interkommunale selskapene som er omfattet av offentlighetsloven. Mange av disse selskapene vil fra før være omfattet av forvaltningsloven, og dermed reglene om taushetsplikt. Lovendringen innebærer at alle selskapene som skal følge reglene om møteoffentlighet får en klar hjemmel for å unnta fra offentlighet de opplysningene som er underlagt forvaltningslovens regler om taushetsplikt.

Regler om økonomiforvaltningen

Fra 1. januar 2024 gjøres det flere justeringer i reglene for selskapenes økonomiforvaltning. Vi gjør spesielt oppmerksom på følgende endringer (ikke uttømmende):

- lovens krav til innholdet i økonomiplanen, årsbudsjettet og årsberetningen er harmonisert med reglene i kommuneloven
- det er fastsatt en ny forskrift om innholdet i økonomiplanen, årsbudsjettet, årsregnskapet og årsberetningen
- loven stiller et eksplisitt krav om budsjettbalanse og inndekning av negativ egenkapital
- loven åpner opp for å ta opp lån til kjøp av aksjene i «rene» eiendomsselskaper
- reglene for beregningen av kravet til minste årlige avdrag er endret
- fristene for avleggelse av årsregnskapet og årsberetningen mv. er utvidet

Endringene gjelder fra 1. januar 2024, det vil si fra og med budsjett- og regnskapsåret 2024. Enkelte endringer gjelder likevel også for årsregnskapet og årsberetningen for 2023, se nedenfor.

Budsjett- og regnskapsåret 2023

For selskapets *årsbudsjett for 2023 og økonomiplan for 2023-2026* gjelder reglene i IKS-loven slik den lyder før lovendringen trer i kraft. Lovendringen medfører altså ingen endringer for inneværende årsbudsjett og økonomiplan.

For selskapets *årsregnskap og årsberetning for 2023*, gjelder reglene i IKS-loven slik den lyder etter endringene fra 1. januar 2024 og reglene i den nye budsjett- og regnskapsforskriften for IKS ([forskrift 16.8.2023 nr. 1327](#)).

Det vil si at årsregnskapet og årsberetning for 2023 (i 2024) skal utarbeides, avlegges, revideres og behandles i samsvar med IKS-loven § 27 fjerde og femte ledd slik den lyder fra 1. januar 2024:

- Daglig leder skal utarbeide årsregnskapet for 2023 (og rapportere dette til KOSTRA) senest 22. februar 2024.
- Styret skal avlegge årsregnskapet og årsberetningen for 2023 senest 31. mars 2024.
- Regnskapsrevisor skal avgi revisjonsberetningen for 2023 til representantskapet med kopi til styret senest 15. mai 2024.
- Styret legger frem forslag til vedtak om årsregnskap og årsberetning for representantskapet (i rimelig tid før møtet).
- Representantskapet fastsetter årsregnskapet og årsberetningen for 2023 senest 30. juni 2024.
- Vedtaket skal angi hvordan et overskudd skal disponeres eller negativ egenkapital skal dekkes inn. Negativ egenkapital skal dekkes inn senest det andre året etter at det oppsto

Det vil videre si at *årsregnskapet for 2023* skal ha et innhold i tråd med reglene i den nye budsjett- og regnskapsforskriften for IKS ([forskrift 16.8.2023 nr. 1327](#)). *Oppstillingene* i årsregnskapet for 2023 skal imidlertid svare til oppstillingene i årsbudsjettet for 2023 slik det følger av dagens budsjett- og regnskapsforskrift ([forskrift 17.12.1999 nr. 1568](#)) slik at regnskapet sammenstilles mot budsjettet for 2023.

Også *årsberetningen for 2023* skal ha et innhold i tråd med reglene i IKS-loven § 27 første eller andre ledd slik den lyder fra 1. januar 2024 og reglene i den nye budsjett- og regnskapsforskriften for IKS ([forskrift 16.8.2023 nr. 1327](#)).

Budsjett- og regnskapsåret 2024

For selskapets *årsbudsjett for 2024 og økonomiplan for 2024-2027* gjelder reglene i IKS-loven slik den lyder etter endringene fra 1. januar 2024 og reglene i den nye budsjett- og regnskapsforskriften for IKS ([forskrift 16.8.2023 nr. 1327](#)). Dette betyr at årsbudsjettet for 2024 og økonomiplanen for 2024-2027 må utarbeides og vedtas høsten 2023 (innen 31.12.2023) med et innhold som er i samsvar med lov- og forskriftsreglene som trer i kraft 1. januar 2024.

For selskapets *årsregnskap og årsberetning for 2024* gjelder reglene i IKS-loven slik den lyder etter endringene fra 1. januar 2024 og reglene i den nye budsjett- og regnskapsforskriften for IKS ([forskrift 16.8.2023 nr. 1327](#)).

Andre endringer

Fra 1. juli 2023 er statens rolle i organiseringen av selskapene redusert. Tidligere hadde loven en ordning om at departementet kunne pålegge en deltaker som ønsket å gå ut av selskapet, at deltakerforholdet skulle fortsette, dersom representantskapet brakte saken inn

for departementet. Videre kunne en deltaker som ble utestengt fra selskapet, bringe spørsmålet om utestenging inn for departementet. Det var også krav om at departementet måtte godkjenne oppløsning av et IKS, selv om alle deltakerne var enige i oppløsningen. Nå er disse reglene opphevet. Oppløsning av et IKS krever derfor kun enighet mellom deltakerne. Eventuelle uenigheter om at en deltaker forlater eller blir utestengt fra selskapet løses av deltakerne selv.

Fra 1. juli 2023 ble det innført et nytt krav om at det skal velges minst to varamedlemmer for hvert faste medlem til representantskapet.

Videre får IKS-loven fra 1. januar 2024 presiseringer av bestemmelsene om styrets myndighet og godtgjøring, og en endring av bestemmelsen om hvordan selskapsavtalen skal angi krav om antall styremedlemmer. Videre gjør lovendringen at avtalevalg nå kan brukes når kommunestyret eller fylkestinget velger medlemmer til representantskapet.

Med hilsen

Ragnhild Spigseth (e.f.)
avdelingsdirektør

Bent Devik
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Landets kommuner
Landets fylkeskommuner

KS
NKRF
Norges kemner- og kommuneøkonomers forbud
Den norske revisorforening
Samfunnsbedriftene

KOPPI